

RINGMAJANDUSE
VÕIMEKUSE TÕSTMINE

KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART LÜGANUSE VALD

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.

KESKKONNAAGENTUUR

KLIIMAMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	LÜGANUSE VALD
KOV ESINDAJA	Helve Pettai
TOIMETAJAD	Viktorija Voronova, Kristjan Piirimäe
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajandusalane teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine;
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes.

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.

SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD	5
III KOOSTÖÖ.....	6
LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS.....	7
LISA 2. ARENGU INDIKAATORID	8

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

Alljärgnevalt on loetletud mõningaid probleeme, mida võiks lahendada ringmajanduse abil:

- leida lahenduse haljastusjätmete käitlemiseks
- tänapäeval on tuuleparkidele riigikaitsepiirangud

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- ringmajandusalane teavitustegevus
- jäätmemajanduse edendamine

ÄRIMUDELITE ARENDUSE JA KOOSTÖÖ TEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

PARIMAD RINGMAJANDUSE PRAKTIKAD, MIDA OMAVALITSUS RAKENDAB

- Tänaasel päeval on tormiline tuuleenergeetika areng

KESKKONNAGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Jäätmemajanduse edendamine

- nutikate prügikastide tootmine ja nende võrgu väljaarendamine
- ehitus- ja lammutusjätmete müügiplatvormi loomine
- maakondliku jäätmekestuse kui ringmajanduskeskuse rajamine sh biogaasi tootmine jm
- maakondliku ringmajanduse spetsialisti ametikoha loomine
- maakondliku kompostimisväljaku rajamine

ÄRI- JA KOOSTÖÖMUDELITEGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine – prioriteetsed kohalikud ressursid: haljastusjätmed, köögi- ja sööklajajätmed, puhta tehnoloogiaga põlevkivikeemiatööstus, poolkoksi, aheraine ja põlevkivituha taaskasutus, puit

- väljakutse: poolkoksi ringmajandusse suunamine
- tööstussümbioos nt Kiviõli Äripark - võiks kujundada ringmajanduslikuks tööstussümbioosi alaks

Ringmajanduslikud koostöövõimalused erinevate sektorite ja KOV vahel

- ringmajandusürituste (temaatilised seminarid, laadad jm) korraldamine
- maakondliku ringmajanduse spetsialisti ametikoha loomine
- ringmajanduskeskused parandustöökojad/uuskasutuskeskused
- koostöö lähivaldadega: peamine ringmajanduslik koostööpiirkond on Ida-Viru maakond
- maakondlikud koolitused, kaasates eksperte
- turumajanduslike mehhanismide soodustamine ringmajanduse edendamisel, funktsioonide delegeerimine eraettevõtetele

Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil

- ringse linna/piirkonna projekt
- ringmajanduse piirkondlik (Ida-Viru) toetusmeede

Uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

- idee: vanatehnika restaureerimine
- väikeste elektritootjate (elektriühistud, korterelamud) toetamine
- biotoodete tehas

III KOOSTÖÖ

RINGMAJANDUSE ALANE KOOSTÖÖ OMAVALITSUSE TERRITOORIUMIL

- KOV-i ja ettevõtete vahelise koostöö soodustamine (mõnede funktsioonide delegeerimine ettevõtetele)

RINGMAJANDUSE ALANE MAAKONDLIK KOOSTÖÖ

- Maakonna tasemel ringmajanduslase tegevuse tugevdamine:
- Maakondliku ringmajanduskeskuse rajamine
- Maakondliku ringmajanduse spetsialisti ametikoha loomine

LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS

ETTEPANEKUD RIIGILE, ET OMAVALITSUSE TÖÖ RINGMAJANDUSE ARENDAMISEL OLEKS TÕHUSAM

- Ida-Virumaal oodatakse riigilt toetust ringmajanduse ja ärimudelite arendamise osas.

LISA 2. ARENGU INDIKAATORID

1. JÄÄTMEAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele lävendile vastab KOV-i kehtiv jäätmekava?

Eeskujulik - jäätmekavas on määratud eesmärgid ja tegevused, kuidas suurendada jäätmete ringlusse võtmist.

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele lävendile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri?

Ei ole hinnatud

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOV-is on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

Baastase - olemas register ja kinnitatud registri pidamise kord.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOV territooriumilt?

Baastase - lepingud kõigi kolme taaskasutusorganisatsiooniga (Tootjavastutusorganisatsioon OÜ, Eesti Taaskasutusorganisatsioon MTÜ, Eesti Pakendiringlus).

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

Puudulik

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

Puudulik

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

Puudulik

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt?

Edasijõudnu - vähemalt kolmel päeval nädalas sh ühel puhkepäeval vähemalt 8 tundi.

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

Puudulik

1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust ja teenusepakkujatest?

Edasijõudnu - omavalitsuse veebilehel on leitav informatsioon jäätmeteket vältivate tegevuste kohta.

2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuenergiaalasid?

Edasijõudnu - omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on eraldi käsitletud taastuenergiaalasid.

3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEGEVUS

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

Eeskujulik – viiakse läbi vähemalt üks jäätmemajanduse alane teabepäev, kooluts, infotund või kampaania aastas.